

שמעון פרס השבוע
אדם עיף, המחכה לרגע שבו יעביר סוף-סוף את השרביט

שפרס הוא בכל מיקרה האלטרנטיבה היחידה של המערך היום. אך שלא לייחס הם אומרים, "אייאפשר אף פעם לדעת מה יילד יום במיפלט העבודה". חברי-כנסת ככיר הישווה את ימיו אלה של פרס לסוף ימי שילטונו של בגין. גם אז אמרו: ראש-המשלה נראה טוב. הוא שולט במצב. הוא יודע מה הוא עושה.

פרס דומה לבגין. גם בהתייחסותו למחמאות הוא בטוח ש"קול המון כקול שרי", ומתבטל לקול המון. גם פרס, כבגין, מתבטל לפני תוארים. אצלו, כאוטרדידאקט, אנשירוח ואיני טלקטואלים הם בני-סמכה.

מי שאין להם בעיה להיחשף הם בעיקר חסידי פרס הנלהבים. חברי הכנסת שמחה דינין: "כל מה שאומרים על פרס, אלה לשונות רעות. כל דבר שהוא ירצה להעמיד במבחן, תהיה ידו על העליונה".

בשבוע שעבר, במהלך הדיון הארוך בכנסת, הצטופפו חברי-הכנסת, ובתוכם ראש-המשלה, מול מירקע הטלוויזיה, כדי לצפות במבט לחדשות. כשהופיע הדיווח מן הכנסת, התפרץ ראש המשלה: "מה הם עשו לנאום שלי? זה הכל מה שיש להם להראות? מתוך נאום של צעקות קולניות!"

יותר מכל מעידה ההתפרצות הזו על מצבו הנוכחי של שמעון פרס.

נגדו תרעומת וטינה בתוך המיפלגה. כל פרשה לברדה וכל הפרשות גם יחד. בינתיים שומרים אנשי העבודה את מרירותם פנימה. איש אינו מעז לצאת נגד פרס בפומבי. שלא-לייחוס הם אומרים עליו דברים חמורים: הססן.

סנוס הלאומי בכל הקשור לתוכנית הכלכלית. שרייהליכוד היו במיעוט. ההסתדרות ושריהאוצר שיתפו איתו פעולה.

כשהתחיל לדבר על צמיחה, כתב לו הפרופסור ברונו, מאבות התוכנית ה-

אלה הן פרשות רבות — מהמינוי של היועץ המישפטי החדש ועד המשבר הכלכלי, בו מצויים הקיבוצים והמושבים — המעוררות נגדו תרעומת וטינה בתוך מיפלטו, מיפלט העבודה

לכאולית, מיכתב וועם, שבו התריע כי כל רעיון כזה יהרוס את התוכנית הכלכלית. גם מודעי התנגד. בסופו של דבר התברר שגם פרס לא בדיוק הת- כיוון לצמיחה, אלא בסדרהכל לעזרה לגופים מסויימים הקשורים במיפלגה: סולל בונה, קופת חולים, ענף הכותנה, ועוד.

כל אחת מהפרשות האלה עוררה

אווירת-משבר. ריכאון. כאילו הכל יורד לטימיון. לפני שנה היו בטוחים שהנה סוף-סוף עלתה המיפלגה על דרך-המלך. החודשים האחרונים מור- כיוון את התיפך הגמור.

פרסולוגים מציינים את נקודת איבוד-הגובה של פרס. ביום שיצא בתמיכה בתוכנית הצמיחה של גר יעקובי. עד אז הוא ביטא את הקונ-

לכיתות עם שריפת בית-הכנסת. הוא כינס מייד מועצה לפיוס לאומי.

● **פרשת רוח בייסקי:** עם פירסום המלצות רוח-בייסקי, לפני שלושה חודשים, החליטה המדי- שלה להתחמק מדיון. היא הקימה ועדת-שרים. שתדון בהמלצות הרוח. הוועדה עדין לא סיימה את דיוניה. נגיד אחר של בנק ישראל כבר הת- פטר, השני התמנה לא מכבר, והי- המלצות האישיות עדיין "נבחנו". חברו הקרוב של ראש-המשלה, רפאל רקנאטי, מסרב להתפטר. השבוע ביקש הנגיד, בישיבת המשלה, להשעות את רקנאטי. 10 שרים הצביעו בעד קיום הדיון, 6 התנגדו.

וראש-המשלה נמנע.

● **עניינים מדיניים:** גם כתחום המדיני פרס מגמגם. מכל התוכניות והרעיונות לפיתרון מדיני לא יצא דבר: לא פשרה טריטוריאלית, לא פשרה פונקציונאלית, לא או-

בנוכחותו של ראש-המשלה, היו רוב החברים מוכנים להתייצב נגדו בגלוי. לא רק בישיבת "שרינו" הוא איבד גובה. גם בלישכת המיפלגה.

פרס, שהצליח במשך השנתיים האחרונות לטפח תרמית של איש ממ- לכתי, ובסקרי דעת-הקהל וינק למקום הראשון בין המנהיגים, מתחיל לצלול. לא עוד ממלכת, לא עוד פופולארי, לא עוד סמכותי.

חברים במיפלגה אומרים: ככל הפרשות האחרונות, שעמדו על סדר- היום הציבורי, ביטל פרס את רעתו לפני הליכוד. הוא שינה את דעתו מפעם לפעם, והיה עסוק בריצוי גורמים שונים.

בין השאר:

● **פרשת היועץ המישפטי לממשלה:** פרס תמך ביוסף צ'חנובר, מי שהיה מנכ"ל מישוריהחוק בזמנו של דיין. הוא טילפן לצ'חנובר, היושב באמריקה

פרס מאבד גובה במיפלטו. החברים מתייצבים נגדו. זה לא רק פרשת השב"כ

טועם בנק דיסקונט. והציע לו את התפקיד. צ'חנובר הביע הסתייגות ואי- רצון. פרס שיכנע אותו לבוא לארץ ולדון על כך כאן, אחרי שהשיג את תמיכתו של יצחק שמיר. צ'חנובר הגיע במיוחד.

בינתיים התברר ששר-המישפטים, יצחק מודעי, מתנגד למועמד. פרס לא נלהם. לא כפה. הוא אף לא הציע למודעי לשקול את העניין. הוא קיבל את מועמדו של מודעי לתפקיד, ויוסף חריש הוא היועץ המישפטי לממשלה.

מטעם בנק דיסקונט. והציע לו את התפקיד. צ'חנובר הביע הסתייגות ואי- רצון. פרס שיכנע אותו לבוא לארץ ולדון על כך כאן, אחרי שהשיג את תמיכתו של יצחק שמיר. צ'חנובר הגיע במיוחד.

בינתיים התברר ששר-המישפטים, יצחק מודעי, מתנגד למועמד. פרס לא נלהם. לא כפה. הוא אף לא הציע למודעי לשקול את העניין. הוא קיבל את מועמדו של מודעי לתפקיד, ויוסף חריש הוא היועץ המישפטי לממשלה.

● **פרשת נגיד "בנק ישראל":** ראש-המשלה הבטיח לסגן שר- האוצר, עדי אמוראי, כי בתום כהונתו של הר"ר משה מנדלכאום יתמנה לתפקיד. הוא זכה בתמיכתו של שר- האוצר, דאן, יצחק מודעי. אמוראי קיבל את תמיכת מיפלטו וסיעתה בכנסת. אך שריהאוצר החדש, משה ניסים, חשב אחרת. הוא ביקש למנות את הפרופסור מיכאל ברונו לתפקיד. פרס לא לחץ ולא כפה. ברונו הוא נגיד בנק ישראל.

● **פרשת השב"כ:** בישיבת שרינו, לפני שבועיים, אמר שריהביטחון, יצחק רבין, לפרס: "אתה טוענת לפניי שכרי למנוע דליפות ופירסום תקדימים, אסור שתיערך חקירה. קיבלתי את דעתך, והלכתי איתך. איזה פרצוף יהיה לנו, אם אתה משנה את דעתך, ופיתאום אתה מאלה שדורשים חקירה? אני מבטני בך שלא תהיה חקירה! אתה הלכת לכנסת ואמרת דברים אחרים, וכשניו אתה מבקש מאיתנו לתבוע חקירה!"

אמינות בכל מחיר

האווירה במיפלגה, אומרים הפעילים מרחוב הירקון, דומה לאווירת-הנאום של בחירות '77.

פרס, שברדר כלל מנהל את ישיבות "שרינו" בסמכותיות רבה, שתק. זו היתה ישיבה קשה עבורו. גם כאן יצאו החברים נגדו.

בכנסת, בדיון על הפרשה, הוא הופיע כמזטרק הלאומי. הוא הסביר שאין לו ממה לפחד. אם יחליטו חקי- רה, יסכים, ובינתיים הוא לא החליט חקירה כן או לא, ואנשי מיפלטו יוצאים נגדו.

מהשרים הבכירים ועד לחברי-הכ- נסת הפחות בולטים, רוצים במיפלט- העבודה בחקירה. פרס לא החליט.

● **פרשת הרתיים:** הפעם הראשונה שבה הורגשה הת- רופפת בסמכותו של ראש-המשלה היתה במרכז מיפלטת-העבודה, שי- הכנסת לפני שלושה שבועות. צעירי המישמרת הצעירה הפגינו. הם נשאו בלטים נגד עמדתו המתפשרת כלפי הרתיים, שיסו את נאומו בקריאות- ביניים, ובאופן מופגן לא הקשיבו לנאום. פרס, שלא נקט עמדה בכל עת השתוללות החרדים, נתקף כממי